

XIX VYRIAUSYBĖ

ATASKAITA

Turinys

IŽANGINIS ŽODIS

SUVIENODINTOS SĄLYGOS VERSLUI

TECHNOLOGINĖ PAŽANGA

ADMINISTRACINĖS IR BIUROKRATINĖS NAŠTOS MAŽINIMAS

REGIONŲ PLĖTRA

TVARAUS VERSLO SKATINIMAS

3
4
6
8
10
12

Lietuva šiandien stovi kryžkelėje – esame sparčiai auganti valstybė, bet kartu aiškiai matome slenksčius, kuriuos turime peržengti, kad mūsų ekonomika nepradėtų stagnuoti. Esame atvira ekonomika: mus tiesiogiai veikia muitų karai, geopolitinės įtampos. Lietuvos darbo našumas dar nesiekia ES vidurkio, regionai vystosi netolygiai, o investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas vis dar pernelyg kuklios, kad atlaikytume konkurenciją globalioje rinkoje.

Šiuos sunkumus matau kaip misiją: suvienodinti galimybes visoje Lietuvoje, atverti kelią aukštos pridėtinės vertės ekonomikai, užtikrinti sąlygas inovacijoms ir gynybos pramonės plėtrai, kurti tvirtą aplinką investuotojams ir mūsų žmonėms.

XIX Vyriausybės kadencijoje ėmėmės spręsti šiuos klausimus konkrečiais darbais. Sukūrėme priemones pritraukti investicijų – parengėme investicijų greitkeliui plėtoti reikalingus teisės aktus. Regionuose stiprinome laisvasias ekonomines zonas, paklojome pamatus naujų pramoninių teritorijų plėtrai. Dirbtinis intelektas yra neatsiejamas nuo technologinės pažangos, taigi inicijavome projektą „LitAI“ – infrastruktūrą, skirtą dirbtinio intelekto technologijų vystymui.

Tvirtai tikiu, kad nutiesėme kelią ir gynybos pramonės ekosistemos augimui – iniciatyva „Vytis“ vien šiemet į vieną langelį sujungė įvairias priemones verslui, kurių vertė siekia per 300 mln. eurų.

Daug dėmesio skyrėme biurokratijai mažinti ir smulkiojo verslo klausimams spręsti – įsteigėme ombudsmeno institutą, pripažinome netekusiais galios apie 500 teisės aktų.

START

Veikėme planingai – kadencijos pradžioje pristatėme programą „START“, kuri šiuos darbus sujungė į vieną kryptį: mažinti biurokratinę naštą, skatinti technologinę pažangą, suvienodinti sąlygas verslui ir užtikrinti regionų plėtrą. Minėta programa nėra vien dokumentas – tai praktinė priemonė, padedanti per trumpą laiką imtis įgyvendinti sisteminius pokyčius.

Daugybė svarbių darbų dar laukia – nuo pavaldžių įstaigų stiprinimo ir tinkamų vadovų joms paskyrimo iki aktyvios investicijų paieškos ir ekonomikos pertvarkos, siekiant kurti aukštesnę pridėtinę vertę. Noriu tikėti, kad strateginės krypties ekonomikos srityje Lietuva nekeis.

Per pastaruosius dešimtmečius kaip tauta ne kartą įrodėme, kad gebame sunkumus paversti galimybėmis – nuo energetinės priklausomybės pereiname prie atsinaujinančios energijos savarankiškos gamybos, atsižvelgdami į geopolitines grėsmes stipriname gynybos pramonę, įveikę finansų krizę siekiame tapti fintech sektoriaus lopšiu. Tai mūsų genuose.

Linkiu sėkmės XX vyriausybei, tikiuosi ekonomikos augimas išliks Vyriausybės veiklos kelrode žvaigžde.

XIX Vyriausybės Ekonomikos ir inovacijų ministras Lukas Savickas

SUVIENODINTOS SĄLYGOS VERSLUI

Per tris dešimtmečius Lietuva išaugino brandžią, tarptautiniu mastu konkurencingą verslo bendruomenę. Daug įmonių šiandien sėkmingai plečiasi užsienio rinkose, kuria naujas gamyklas, plėtoja technologijas ir konkuruoja pasaulyje. Natūralu, kad tokiam verslui būtina turėti tokias pačias sąlygas augti ir Lietuvoje – nuo skaidrių ir vienuodų taisyklių iki greitų sprendimų, kurie leistų plėtrą įgyvendinti čia – namuose.

Lietuvos ekonomikai reikalinga dvejetainė strategija: būtina sudaryti sąlygas vietos kapitalo įmonėms investuoti, augti ir kurti aukštos pridėtinės vertės produktus Lietuvoje, kita vertus – pritraukti užsienio investicijų, kurios atneša ne tik kapitalą, bet ir naujas technologijas, darbo kultūrą ir įtraukia mūsų šalį į pasaulinius tinklus. Tik užtikrinus vienodas sąlygas visiems – tiek vietos, tiek tarptautiniams investuotojams – Lietuva gali išlikti konkurencinga ir auganti ekonomika.

Siekdama šių tikslų, **Ekonomikos ir inovacijų ministerija pakeitė agentūros „Investuok Lietuvoje“ įstatus**, kad nuo šiol ši aukštus aptarnavimo standartus taikanti įstaiga aptarnautų ir stambius Lietuviško kapitalo investuotojus. Taip siekiama, kad Lietuvoje būtų įgyvendinami reikšmingi projektai, kuriamos naujos darbo vietos ir stiprinama šalies ekonomika.

Siekdamas apsaugoti stambias investicijas, ministerijos iniciatyva Seimas patvirtino Investicijų įstatymo pakeitimus, leidžiančius investuotojams pratęsti stambių investicijų sutartį, jeigu jos nepavyksta laiku įgyvendinti dėl to, kad teikiant valstybės paslaugas nesilaikoma nustatytų terminų. Šie pakeitimai inicijuoti, atsižvelgiant į praktinius sunkumus, kurių kyla stambius projektus įgyvendinantiems investuotojams.

Kova dėl stambių investicijų tarp valstybių tampa vis intensyvesnė, o greitis ir lankstumas čia yra vieni svarbiausių konkurencinių pranašumų. Investuotojai, priimdami sprendimus, vertina ne tik finan-

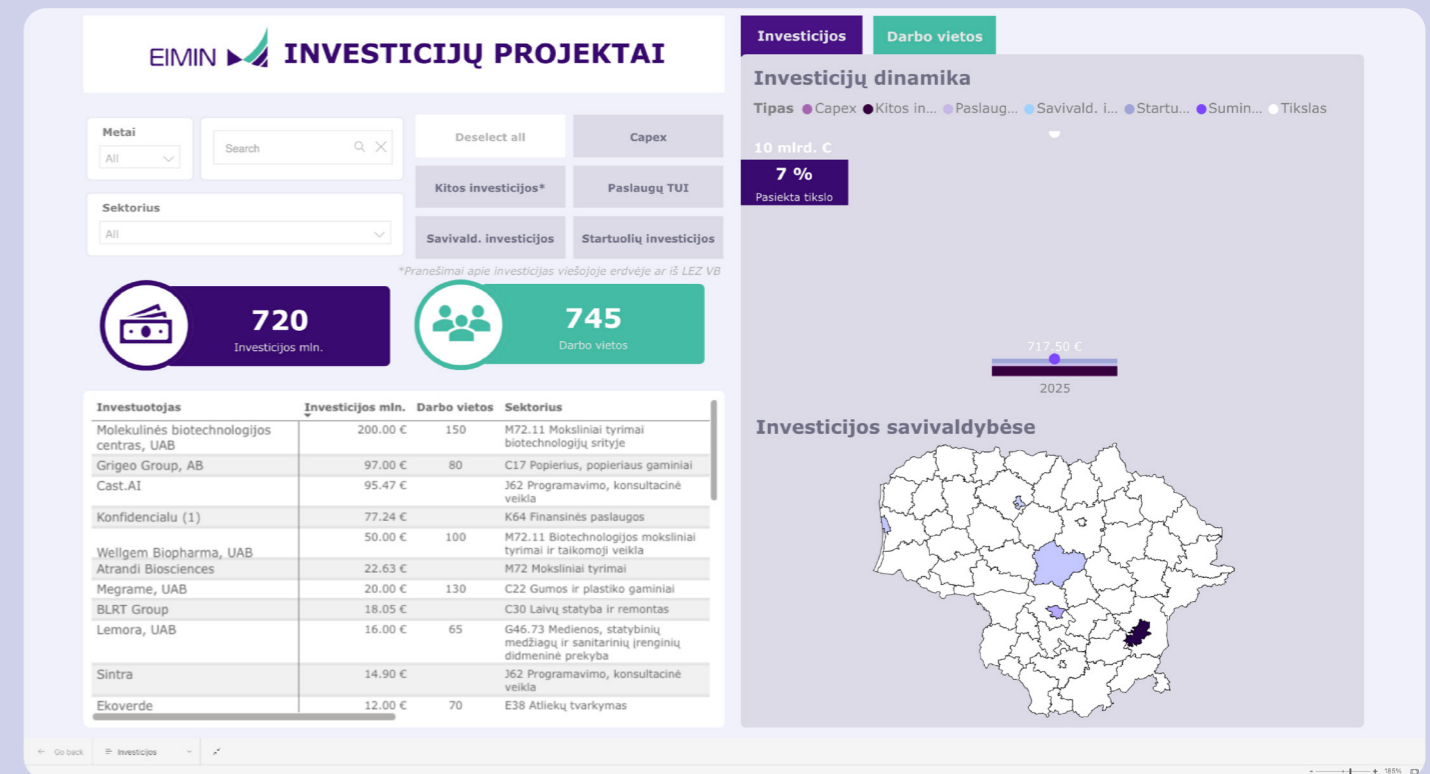
sines paskatas, bet ir tai, kaip greitai gali pradėti realiai įgyvendinti savo projektus.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija inicijavo, o Vyriausybė ir Seimas pritarė **investicijų greitkelio modeliui** – Investicijų įstatymo ir dar 6-ųjų teisės aktų pakeitimams, leidžiantiems biurokratinės procedūras sutrumpinti net iki dešimties kartų. Tai reikiama, kad procesas nuo investuotojo sprendimo iki statybų pradžios tampa daug greitesnis, o procesai – aiškesni, skaidresni ir labiau prognozuojami.

Investicijų greitkelis tampa nauju Lietuvos konkurenciniu pranašumu tarptautinėje arenoje – šalies gebėjimas pasiūlyti greitį, lankstumą ir efektyvumą sudaro sąlygas pritraukti daugiau stambių projektų, kurie kuria darbo vietas, stiprina pramonės modernizaciją ir didina ekonomikos atsparumą. Ši iniciatyva tiesiogiai siejasi su aukštu tikslu – **iki 2030 metų pritraukti bent 10 milijardų eurų naujų investicijų** ir užtikrinti, kad Lietuva išliktų patraukliausia investicijų kryptimi regione. Siekiant skaidrumo ir aktualios informacijos stebėsenos sukurta investicijų skaičiuoklė: [Investicijų greitkelis – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija.](#)

Siekiant suvienodinti sąlygas verslui, įsteigtas smulkiojo ir vidutinio verslo ombudsmeno institutas. Tam tikslui nekuriama nauja administracinė struktūra – ombudsmenas veiks kaip dar vienas Seimo kontrolierius, jo veiklai numatytas finansavimas. Ombudsmenas nagrinės smulkiojo ir vidutinio verslo atstovų skundus, teiks pasiūlymus dėl reguliavimo tobulinimo ir aktyviai atstovaus smulkiajam verslui.

Vyriausybės veiklos laikotarpiu Lietuvos verslas susidūrė su didžiuliais sunkumais. Vienas iš jų – JAV taikomi muitai Europos prekėms. Reaguodama į šią situaciją, **Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė apie 20 mln. eurų pagalbos paketą**, skirtą Lietuvos įmonėms prisitaikyti prie pokyčių.

Įvertinta, kad JAV yra viena svarbiausių Lietuvos eksporto rinkų – į ją eksportuoja daugiau kaip tūkstantis įmonių. Didžiausia dalis tenka aukštos pridėtinės vertės produkcijai. Atsižvelgdama į tai, ministerija identifikavo jautriausius sektorius ir numatė eksportą skatinančias priemones, kurios užtikrins, kad Lietuvos verslas galėtų greitai prisitaikyti prie besikeičiančios prekybos aplinkos.

Kartu buvo dedamos pastangos ieškoti naujų rinkų. Ekonomikos ir inovacijų ministras Lukas Savickas kartus su Lietuvos verslo bendruomene vyko su užsienio vizitais, siekdamas atverti naujas eksporto galimybes ir stiprinti Lietuvos pozicijas tarptautinėje prekyboje.

Dar vienas globalus sunkumas, kurį turėjo įveikti Ekonomikos ir inovacijų ministerija, – tai krizė, kai dėl nacionalinių sprendimų **buvo apribota dalies verslo galimybė eksportuoti produkciją į trečiąsias šalis.** Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė Vyriausybės nutarimo pakeitimus, kurie leido užtikrinti sankcijų Rusijai veiksmingumą ir kartu sumažinti neigiamą poveikį Lietuvos įmonėms.

Patikslintas dvejetainio naudojimo prekių kontrolės mechanizmas aiškiai apibrėžė verslo atsakomybę: **sutartyse turi būti numatyta, kad produkcija negali pasiekti Rusijos, o eksportuotojai įpareigoti reguliariai teikti informaciją apie eksportą ir kartu su muitinės įstaigomis užtikrinti papildomą kontrolę.**

Šis sprendimas buvo priimtas glaudžiai bendradarbiaujant su kitomis institucijomis, siekiant suderinti nacionalinio saugumo interesus ir išsaugoti aukštos pridėtinės vertės pramonės konkurencingumą.

Verslo vystymasis, ypač aukštos pridėtinės vertės sektoriuose, neįmanomas be talentų. Lietuvai konkuruojant dėl investicijų ir naujų projektų, **kvalifikuotų specialistų ugdymas ir pritraukimas tampa kertiniu sėkmės veiksniumi.**

Ekonomikos ir inovacijų ministras Lukas Savickas inicijavo **Užimtumo įstatymo pakeitimus, kuriais pratęstas atvykimo išmokų užsienio specialistams ir juos pritraukusiems darbdaviams mokėjimas** neribotą laiką. „Investuok Lietuvoje“ duomenys rodo, kad išmokoms skiriamos lėšos valstybės biudžetui jau pirmaisiais metais **sukuria beveik dvigubai didesnę naudą.** Tai įrodo, kad priemonė atsiperka ne tik ekonominiu, bet ir strateginiu lygmeniu – ji leidžia Lietuvos įmonėms lengviau surasti trūkstamus specialistus ir spartinti augimą.

TECHNOLOGINĖ PAŽANGA

Lietuvos ekonomikos ateitis priklauso nuo gebėjimo kurti ir diegti aukštą pridėtinę vertę kuriančias technologijas. Pastaraisiais metais šalies verslas ir mokslas sparčiai žengė į priekį – nuo lazerių, gyvybės mokslų ir puslaidininkių iki dirbtinio intelekto sprendimų. Tačiau, norint išlikti konkurencingiems tarptautinėje arenoje, būtina ne tik technologiškai atnaujinti pramonę, bet ir užtikrinti nuolatinį inovacijų ekosistemos stiprinimą.

Technologinė pažanga yra daugiau nei sėkmingas pavienių projektų įgyvendinimas – tai nacionalinis prioritetas, lemiantis Lietuvos vaidmenį pasaulinėse vertės grandinėse.

Seimas pritarė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos iniciatyvai **ilginti giliųjų technologijų startuolių amžių nuo 5 iki 10 metų**. Šis pakeitimas sudaro galimybę didesniai skaičiui moksliniais tyrimais ir inovacijomis paremtų įmonių pretenduoti į valstybės paramą.

Tai padeda Lietuvai tampa patrauklesne vieta kurti giliųjų technologijų startuoliams, kurių veikla grindžiama ilgesnio laikotarpio moksliniais tyrimais ir technologinėmis inovacijomis.

Dirbtinis intelektas tapo neatsiejama šiuolaikinės pažangos dalimi. Globaliai dėl šios technologijos lyderystės varžosi JAV ir Kinija, o Europa telkia milžiniškus išteklius, kad neatsiliktų, – investuoja į mokslą, inovacijas ir reikalingą infrastruktūrą. Lietuva, siekdama išlikti konkurencinga šioje geopolitinėje kovoje, kryptingai plėtoja dirbtinio intelekto ekosistemą ir kuria sąlygas, kad DI sprendimai būtų diegiami tiek viešajame sektoriuje, tiek versle. Jei šios srities verslų augimas pasiektų lyderiaujančių EBPO šalių lygį, **Lietuvos BVP padidėtų 1,4 mlrd. eurų kasmet, būtų sukurta 23 tūkst. naujų aukštos pridėtinės vertės darbo vietų**.

Tai parodė ekonomikos tyrimas, kurį atliko „Implementation Consulting Group“, bendradarbiaudama su „Google“ ir Lietuvos startuolių asociacija „Unicorns Lithuania“.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė rekomendacijas viešojo sektoriaus įstaigoms dėl dirbtinio intelekto naudojimo, o specialiai valstybės tarnautojams **parengtuose mokymuose jau dalyvavo daugiau nei 6000 specialistų**.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija inicijavo projektą „LitAI“, siekiama, kad Lietuvoje atsirastų pirmasis Baltijos šalyse dirbtinio intelekto (DI) kompetencijų ir technologijų centras (angl. AI Factory), apimantis visą inovacijų kūrimo grandinę – nuo idėjos iki produkto. Toks centras ateityje galėtų transformuotis į vieną iš keturių Europos Sąjungoje (ES) planuojamų pažangių DI centrų, kuriuose būtų kuriami, testuojami ir diegiami DI sprendimai verslui, mokslui, viešajam sektoriui ir visuomenei. Lietuva pateikė Europos Komisijai paraišką gauti finansavimą, projekto vertė gali siekti iki 130 mln. eurų.

Seimas taip pat pritarė ministerijos iniciatyvai ir sukūrė specialų reguliavimą – **dirbtinio intelekto bandomąją aplinką. Ji pradės veikti artimiausiu metu**. Specialus reguliavimas leidžia tikėtis pritraukti startuolių, kurie vysto dirbtinio intelekto produktus.

Lietuva kartu su Lenkija, Estija ir Latvija pateikė Europos Komisijai pasiūlymą **steigti dirbtinio intelekto „giga“ gamyklą**. Projektą, kuriam vadovauja Lenkija, įgyvendintų privačių įmonių ir mokslinių tyrimų institutų konsorciumas. Šia iniciatyva siekiama paspartinti DI vystymąsi Baltijos regione: įkurti aukštos našumo DI centrą Lenkijoje, plėsti DI technologijų taikymą verslo, viešojo administravimo ir kasdinių gyventojų paslaugų srityse. Esminė projekto dalis – kurti kalbinius modelius baltų ir lenkų kalboms (tarp jų ir PLLuM), taip pat diegti generatyvinį DI į administracinius procesus. Projekto vertė gali siekti iki 4 mlrd. eurų.

Dirbtinio intelekto ir kitų aukštųjų technologijų plėtra šiandien neatsiejama nuo globalios konkurencijos ir geopolitinių klausimų. Didžiosios valstybės DI mato ne tik kaip ekonomikos proveržio priemonę, bet ir kaip strateginę technologiją, kuri turi lemia-

mą reikšmę saugumui. Todėl ir Lietuvai, esančiai geopolitinę įtampą patiriančioje teritorijoje, svarbu ne tik kurti civiliniams sektoriams skirtus sprendimus, bet ir **stiprinti gynybos pramonę**.

Technologijų pažanga ir pasaulinė konkurencija formuoja naują realybę – valstybės, kurios geba derinti inovacijas su saugumo poreikiais, užsitikrina ir ekonominį atsparumą, ir didesnę tarptautinį vaidmenį, todėl Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Inovacijų agentūra pristatė **iniciatyvą „Vytis“**, skirtą Lietuvos gynybos pramonės pajėgumams stiprinti, inovacijoms skatinti ir tarptautiniam konkurencingumui didinti. Iniciatyvai įgyvendinti numatyta **300 mln. eurų metinis finansavimas**.

Svarbus žingsnis – pasirašytas susitarimas dėl gynybos ir saugumo inovacijų kūrimo, testavimo ir sertifikavimo **centro „Vytis“ steigimo**. Planuojama, kad centras pradės veiklą 2026 m., o jo investicijos sieks iki **20 mln. eurų**.

Dirbtinio intelekto plėtra ir gynybos pramonės stiprinimas neatsiejami nuo **pažangių technologijų tiekimo grandinių**. Viena svarbiausių šiuolaikinės ekonomikos ir saugumo sąlygų – patikima puslaidininkių ekosistema. Susiklosčiusi saugumo padėtis parodė, kad lustai yra ne tik technologijų pažangos, bet ir strateginės nepriklausomybės pagrindas.

Todėl Lietuva ketina prisijungti prie Europos lustų koalicijos (angl. Semicon Coalition) **deklaracijos – strateginės ES iniciatyvos, skirtos žemyno technologinei lyderystei puslaidininkių srityje stiprinti**. Šis žingsnis – svarbus Lietuvos įsipareigojimas skirti daugiau dėmesio sektoriaus plėtrai, užtikrinti saugias tiekimo grandines ir stiprinti technologinį savarankiškumą.

Lietuva jau turi stiprią bazę aukštųjų technologijų srityje: šalyje veikia daugiau kaip 50 įmonių, lazerių sektorius eksportuoja produkciją į daugiau nei 80 šalių, o mokslo centrai rengia aukštos kvalifikacijos specialistus. Prisijungimas prie Europos lustų koalicijos leis dar labiau integruoti Lietuvos potencialą į bendrą Europos puslaidininkių ekosistemą ir sudarys sąlygas dalyvauti tarptautiniuose tyrimų projektuose bei ES finansavimo programose.

Pastaraisiais metais mokamos išmokos lėmė, kad padaugėjo šalių, iš kurių atvyksta įvairių sričių specialistų: 2022–2024 m. vis daugiau aukštos kvalifikacijos darbuotojų atvyko iš įvairių pasaulio regionų, ypač iš Indijos ir Filipinų, taip pat augo Lietuvos

diasporos bei kitų nei kaimyninės šalys regionų atvykstančių specialistų dalis.

Naudojantis šia priemone, daugiausia specialistų buvo pritraukta iš IT ir inžinerijos sričių: kompiuterių sistemų analitikų, programuotojų, programinės įrangos testuotojų, sistemų inžinierių. Tokia įvairovė rodo, kad priemone prisideda prie visų aukštos pridėtinės vertės sektorių plėtros.

Vyriausybė pritarė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktam nutarimo projektui, kuriuo **viešajam sektoriui panaikinami debesijos paslaugų teikimo konkurencijos ribojimai**. Šis sprendimas leis institucijoms rinktis iš platesnio IT paslaugų spektro, sumažins išlaidas ir padidins duomenų saugumą.

Iki šiol galioję ribojimai sudarė sąlygas viešajam sektoriui naudotis tik valstybiniais duomenų centrais net ir tais atvejais, kai tokie sprendimai nebuvo būtini. Nauja tvarka leidžia taikyti hibridinės debesijos sprendimus ir užtikrina didesnę valstybės informacinių sistemų atsparumą.

Šis sprendimas prisideda prie koncepcijos **„nesunaikinama skaitmeninė Lietuva“**, nusakančios kritinį valstybės gebėjimą teikti skaitmenines paslaugas esant bet kokioms ekstremalioms sąlygoms.

Siekdama tvarių ir pamatuotų valstybės skaitmeninimo sprendimų, Ekonomikos ir inovacijų ministerija sudarė **Valstybės informacinių išteklių valdymo tarybą** (angl. Chief Digital Office, CDO). Taryba atsakinga už centralizuotą Lietuvos skaitmeninės politikos formavimą ir įgyvendinimą. Jos veikla padės stiprinti informacinių išteklių valdymą, užtikrinti nuoseklų valstybės skaitmenizavimo procesą ir koordinuoti viešojo sektoriaus institucijų veiksmus.

Skaitmenizuojant paslaugas, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos iniciatyva pradėjo veikti strateginių prekių licencijavimo informacinė sistema **STRATLES**. Nuo šiol verslas paraišką dėl eksporto, importo, tranzito, tarpininkavimo ir siuntimo Europos Sąjungoje licencijų gali teikti elektroniniu būdu, prisijungęs per Elektroninius valdžios vartus.

Perėjimas nuo popierinių prie elektroninių paraiškų teikimo leis efektyviau valdyti licencijų išdavimo procesus, centralizuotai kaupti duomenis, užtikrinti kontrolę, atsekamumą ir konfidencialumą.

ADMINISTRACINĖS IR BIUROKRATINĖS NAŠTOS MAŽINIMAS

Lietuvos verslą ilgą laiką slėgė perteklinė biurokratija ir ilgi derinimo procesai. Investuotojai, planuojantys kurti šimtus ar tūkstančius darbo vietų, susidurdavo su situacija, kai pažangūs projektai strigdavo dėl lėtai keičiamos žemės paskirties, sudėtingų leidimų procedūrų ar mėnesiais trunkančio derinimo tarp institucijų. Tokie barjerai ne tik didino kaštus ir atgrasė potencialius investuotojus, bet ir vertė abejoti valstybės gebėjimu greitai reaguoti į pasaulinę konkurenciją dėl kapitalo, technologijų ir talentų.

Tapo akivaizdu – biurokratija nebegali būti verslo plėtros stabdys. Lietuva, siekdama išlikti patrauklia investicijų kryptimi, privalo užtikrinti vienodas ir skaidrias sąlygas visiems verslams: tiek vietiniams, tiek tarptautiniams. Tik supaprastinę procesus ir sukūrę aiškias taisykles, galime išnaudoti galimybes augti ir pritraukti projektų, kurie keičia šalies ekonomikos struktūrą.

Remdamasi šiomis nuostatomis, Ekonomikos ir inovacijų ministerija inicijavo **Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimus**, kuriais siekiama sukurti palankesnę ir konkurencingesnę verslo aplinką Lietuvoje. Pakeitimai **apima kapitalo rinkos plėtrą, administracinės naštos mažinimą, investicijų skatinimą ir verslo aplinkos liberalizavimą**.

Naujasis reguliavimas numato galimybę bendrovėms išleisti išperkamas akcijas, ilginti finansinių ataskaitų tvirtinimo terminą, perduoti sprendimų dėl įstatinio kapitalo keitimo teisę valdymo organams, liberalizuoti privilegijuotųjų akcijų reguliavimą ir aiškiau apibrėžti konvertuojamųjų obligacijų išleidimo tvarką. Taip pat įteisinama bendrovių teisė teikti finansinę pagalbą asmenims, įsigyjantiems bendrovės akcijų.

Šie pakeitimai modernizuos bendrovių valdymą, suteiks daugiau lankstumo investuotojams ir padės Lietuvos verslui veikti skaidriai, efektyviai ir tarptautinei konkurencijai atviroje aplinkoje.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė **Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus, kuriais siekiama supaprastinti procesus, sumažinti administracinę naštą ir sudaryti palankesnes sąlygas smulkiajam verslui dalyvauti pirkimuose**.

Pokyčiai taip pat stiprina socialinę atsakomybę – pirkimai labiau orientuojami į pažeidžiamų grupių įdarbinimą, socialinio verslo galimybes ir trumpąsias maisto grandines. Taip pat supaprastinama atitiktis nacionalinio saugumo interesams tvarka, trumpinamas buvimo „nepatikimų“ tiekėjų sąrašė laikas, didinamos mažos vertės pirkimų ribos.

Šie pakeitimai prisidės prie to, kad viešieji pirkimai būtų atliekami greičiau, skaidriai ir taptų labiau prieinami įvairaus dydžio verslams.

Ministras Lukas Savickas taip pat inicijavo Viešojo administravimo įstatymo pakeitimus, kuriais siekiama sumažinti perteklinę reguliacinę naštą verslui ir gyventojams. Pakeitimais įtvirtinamas vienos užklauskos principas ir nustatoma, kad institucijos paslaugų teikimo terminą galėtų pratęsti tik vieną kartą ir tik aiškiai motyvuotu pagrindu.

Kartu siūlyta įdiegti valstybės paslaugų terminų stebėsenos sistemą – **švieslentę**, kuri užtikrins didesnę viešojo administravimo skaidrumą ir paslaugų efektyvumą.

Siekiant sistemiškai mažinti biurokratinę naštą, ministerijos iniciatyva prie Vyriausybės pradėjo veikti **speciali komisija, nagrinėjanti verslo ir gyventojų skundus bei pasiūlymus dėl administracinės ir biurokratinės naštos mažinimo**.

Ekonomikos ir inovacijų ministras Lukas Savickas pasirašė įsakymą, kuriuo įpareigojo pavaldžias įstaigas identifikuoti tris veiklas, sukuriančias daugiausiai biurokratinės naštos verslui ir gyventojams, ir pateikti planus, kaip šią naštą **iki metų pabaigos** sumažinti **30 proc.** Įstaigoms, kurios nesiims priemonių, numatyta mažinti finansavimą.

Mažindama administracinę naštą ir siekdama efektyvesnio valdymo, Ekonomikos ir inovacijų ministerija inicijavo Lietuvos standartizacijos departamento ir Nacionalinio akreditacijos biuro sujungimą. Taip pat nuspręsta dalį Lietuvos metrologijos inspekcijos funkcijų perduoti Nacionaliniam metrologijos institutui.

Šis sprendimas leis optimizuoti administravimo funkcijas ir **per metus** sutaupyti apie **300 tūkst. eurų**, skiriamų šioms funkcijoms atlikti. Be to, pagerės paslaugų prieinamumas verslui ir visuomenei, sustiprės kokybės infrastruktūros koordinavimas, o valstybės išteklių bus naudojami efektyviau.

463

Panaikinti nutarimai

7279

Peržiūrėti nutarimai

Ekonomikos ir inovacijų ministerija atliko didelės apimties Vyriausybės nutarimų ir potvarkių peržiūrą, siekdama sumažinti perteklinį reguliavimą ir užtikrinti aiškumą teisės srityje. Iš viso buvo patikrinti **7279 nutarimai**, priimti 1990–2025 m., iš jų **463** pripažinti netekusiais galios. Taip pat peržiūrėta **1218 Vyriausybės potvarkių**, priimtų 1990–1994 m., iš jų **29** numatyta naikinti.

Šis darbas leis Teisės aktų registre palikti tik realiai taikomus dokumentus ir taip sumažins biurokratinę naštą verslui ir visuomenei.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į verslo atstovų pastabas, **supaprastino Nacionalinėje turizmo informacinėje sistemoje (NTIS) renkamų duomenų apimtį**. Nuspręsta nereikalauti pateikti asmens dokumento numerio ir gyvenamosios vietos adreso – ši informacija buvo perteklinė ir kėlė daugiausia nepatogumų apgyvendinimo paslaugų teikėjams.

Nuo šiol turistų registracijos kortelėse liks tik būtini duomenys, reikalingi statistikai ir NTIS tikslams. Šis sprendimas sumažino administracinę naštą verslui ir supaprastino turistų registracijos procesą.

Ekonomikos ir inovacijų **ministerijoje įdiegtas projektinis valdymas**, kuris tapo esmine priemone užtikrinant skaidrumą ir realių rezultatų stebėseną. Patvirtinti daugiau kaip 40 projektų, kiekvienam jų priskirti vadovai ir komandos. Aiškiai nustačius atsakomybę, užtikrinamas nuoseklus darbų įgyvendinimas ir reguliarius pažangos vertinimas.

Kiekvieno projekto įgyvendinimo eiga, tikslai ir numatoma nauda stebimi centralizuotai, o svarbiausia – informacija yra prieinama visuomenei. Su projektų įgyvendinimu ir rezultatais visi norintieji gali susipažinti viešai paskelbtoje projektų apžvalgoje: [Lietuvos ekonomikos transformacijos planas „START“ – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#).

Taip pat peržiūrėti ministerijos vidaus procesai, atlygio sistema. **Atlyginimai ministerijos darbuotojams per pirmąjį 2025 metų pusmetį augo vidutiniškai 10 proc.**

REGIONŲ PLĖTRA

Tolygus Lietuvos augimas neįmanomas be stiprių regionų. Šiuo metu didžiąją dalį šalies BVP sukuria Vilnius, Kaunas ir Klaipėda, tačiau daugelis kitų apskričių pagal ekonominius rodiklius vis dar reikšmingai atsilieka. Tai lemia mažesnes investicijas, lėtesnį darbo vietų kūrimą ir ribotas galimybes gyventojams.

Todėl XIX Vyriausybė ypatingą dėmesį skyrė regionų plėtrai: vietos įmonės buvo skatinamos investuoti į technologinį atsinaujinimą, vystoma pramonės ir turizmo infrastruktūra, kuriamos prielaidos naujoms darbo vietoms už miestų ribų. Regionų stiprinimas yra būtina sąlyga, kad Lietuvos ekonomikos augimas būtų tolygus, o kiekvienas gyventojas – nepriklausomai nuo gyvenamos vietos – galėtų pasinaudoti ekonominės pažangos teikiama galimybėmis.

XIX Vyriausybės veiklos laikotarpiu Ekonomikos ir inovacijų ministerija **pasirašė tris naujas stambių projektų investicijų sutartis** (jų vertė daugiau nei 20 mln. eurų).

Pirmoji sutartis sudaryta su UAB „Allive Europe“, kuri Kauno rajone įgyvendins 21,6 mln. eurų vertės projektą. Juo numatyta išplėsti ir modernizuoti gamybos pajėgumus, integruoti visą tiekimo grandinę ir sukurti 34 naujas darbo vietas. Projektas leis Lietuvoje gaminti aukštos pridėtinės vertės maisto produktus, tokius kaip granola ar batonėliai, kurių pagrindą sudarys vietoje išauginti ir perdirbti kanių sėklų ingredientai.

Antroji sutartis pasirašyta su biotechnologijų bendrove „Pentasweet“, kuri Vilniuje plėtos 44 mln. eurų vertės gamybos projektą. Įmonė vysto inovatyvią biosintezės technologiją ir gamins brazeiną – vieną saldžiausių žinomų baltymų, kuris naudojamas kaip natūralus cukraus pakaitalas. Projektas bus įgyvendinamas Vilniaus miesto inovacijų pramonės parke, jame planuojama sukurti 26 naujas darbo vietas, o gamykla pradės veikti 2026 m. pabaigoje.

Iš viso pagal pasirašytas stambių investicinių projektų sutartis Lietuvoje planuojama pritraukti daugiau kaip 1,5 mlrd. eurų investicijų ir sukurti apie 4,9 tūkst. darbo vietų.

XIX Vyriausybės darbo laikotarpiu Ekonomikos ir inovacijų ministerija regionų plėtrai ir investicijoms pritraukti **skyrė rekordinį – 61,78 mln. eurų – finansavimą**. Lėšos skirtos keliams, vedantiems į teritorijas, kuriose steigiamos darbo vietos, savivaldybių infrastruktūros projektams, tvariam Kauno regiono augimui bei pramoninių teritorijų – laisvųjų ekonominių zonų ir pramonės parkų – plėtrai. Šios investicijos padeda kurti patrauklesnę verslo aplinką, pritraukti naujų investuotojų, skatinti darbo vietų kūrimą ir stiprinti tvarų Lietuvos ekonomikos augimą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija inicijavo naujų pramonės parkų steigimą Telšiuose ir Plungėje. Strategiškai numatyta steigti 3 naujas laisvasias ekonomines zonas. Siūloma Telšių pramonės parkui suteikti valstybei svarbaus projekto statusą. Jis bus vystomas daugiau kaip 40 hektarų teritorijoje šiaurinėje miesto dalyje, siekiant sudaryti sąlygas gamybos, paslaugų ir smulkiojo bei vidutinio verslo plėtrai regione.

Iki 2039 metų tikimasi pritraukti apie 56 mln. eurų privataus kapitalo investicijų ir sukurti ne mažiau kaip 650 ilgalaikių darbo vietų.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija inicijavo **Turizmo įstatymo pakeitimus**, kuriais siekiama Lietuvoje aktyvinti konferencijų turizmą. Pakeitimais numatoma sustiprinti agentūros „Keliauk Lietuvoje“ vaidmenį: suteikti jai Lietuvos konferencijų biuro funkcijas, finansavimą renginių pritraukimo programoms, pažintinių turų organizavimui ir dalyvavimui tarptautinėse parodose.

Konferencijų turizmo plėtra leis pritraukti daugiau užsienio svečių, skatins viešbučių, maitinimo įstaigų bei gidų užimtumą ir kurs papildomas darbo vietas. Taip padidės turizmo sektoriaus indėlis į šalies ekonomiką.

Vietinis turizmas per pirmąjį 2025 metų pusmetį išaugo daugiau nei 17 proc. Prie to prisidėjo aktyvi „Keliauk Lietuvoje“ veikla ir skirtas papildomas ministerijos dėmesys. Taip pat, bendradarbiaujant su kitomis institucijomis, atveriamos papildomos skrydžių kryptys iš Lietuvos.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengė nutarimo projektą, kuriuo siūloma **supaprastinti gyvenamosioms vietovėms, siekiančioms gauti kurorto ar kurortinės teritorijos statusą, keliamus reikalavimus**. Pakeitimais atsisakoma

perteklinių procedūrų, nustatomi aiškūs ir pamatuojami kriterijai bei numatomas lankstesnis požiūris į reikalavimą nutiesti aplinkkelius, kurį įgyvendinti mažesnėms savivaldybėms iki šiol buvo ypač sudėtinga.

Nutarimo projekto tikslas – kad daugiau Lietuvos vietovių galėtų kryptingai siekti kurorto statuso, būtų skatinamos investicijos į turizmą ir infrastruktūrą bei užtikrinami aukšti aplinkosaugos ir sveika-

TVARIOS EKONOMIKOS SKATINIMAS

Lietuvos ekonomikos ateitis neatsiejama nuo žaliosios transformacijos. Klimato kaita, išaugę energijos išteklių kaštai ir tarptautiniai įsipareigojimai mažinti taršą reikalauja naujo požiūrio į ekonomiką – tokio, kuris užtikrintų augimą, bet kartu būtų palankus aplinkai ir skatintų atsparumą globaliems sunkumams.

XIX Vyriausybės kadencijoje ypatingas dėmesys skirtas tvarios ekonomikos skatinimui: investuota į įmonių modernizaciją, energijos vartojimo efektyvumą, žaliąsias technologijas ir inovacijas, padedančias mažinti CO₂ pėdsaką. Siekta, kad tvarūs sprendimai taptų ne papildoma našta, o konkurenciniu pranašumu Lietuvos verslui ir regionams.

Taip kuriama ekonomika, kurioje augimas, inovacijos ir aplinkosauga dera tarpusavyje, užtikrina ilgalaikę šalies konkurencinę sėkmę.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija skyrė rekordinę 129,75 mln. eurų finansavimą tvarios pramonės plėtrai ir žalioms technologijoms diegti.

Parama apima įvairias priemones: 8,8 mln. eurų paskirstyta 20 įmonių, kurios vystys aplinkai palankias technologijas, modernizuos gamybos pro-

cesus ir diegs išteklius taupančius sprendimus; 42 mln. eurų numatyta naujiems klimatui neutralios ekonomikos projektams ir įrangos modernizavimui; 18,95 mln. eurų skirta 27 projektams, didinsiantiems energijos vartojimo efektyvumą bei mažinantiems CO₂ emisijas; 60 mln. eurų Kauno regiono stambiajai pramonei, siekiant skatinti tvarias investicijas ir darbuotojų kompetencijų ugdymą.

Šios investicijos leis pramonės įmonėms sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą, stiprinti technologinį atsparumą, kurti naujas darbo vietas regionuose ir prisidėti prie Europos žaliojo kurso tikslų.

Vyriausybės pritarimu **pasirašytas susitarimas su bendrove „ORLEN Lietuva“**, užtikrinantis Lietuvos įsipareigojimų vykdymą **daugiau kaip 1 mlrd. eurų vertės modernizacijos projekte**. Tai didžiausia investicija Lietuvoje per pastaruosius dešimtmečius, stiprinanti šalies ekonomiką, energetinį saugumą ir pramonės konkurencingumą.

„ORLEN Lietuva“ yra strateginės reikšmės įmonė – didžiausia mokesčių mokėtoja, kasmet į valstybės biudžetą sumokanti daugiau kaip 500 mln. eurų, bei darbdavė, sukurianti per 1500 gerai mokamų darbo vietų Mažeikių rajone.

8,8 mln.

Paskirta 20 įmonių, kurios vystys aplinkai draugiškas technologijas

42 mln.

Numatyta naujiems klimatui neutralios ekonomikos projektams

18,95 mln.

Skirta 27 projektams mažinantiems CO₂ emisijas

60 mln.

Kauno regiono stambiajai pramonei, siekiant skatinti tvarias investicijas

Nuotrauka: Orlen Lietuva

START

– suvienodintos sąlygos verslui

– technologinė pažanga

– administracinės ir biurokratinės naštos mažinimas

– regionų plėtra

– tvarios ekonomikos skatinimas

INICIATYVOS:

INICIATYVA VYTIS

Investicijų greitkelis

„LitAI“

Ministerijoje įdiegtas projektinis valdymas

AMBICIJA: 10 mlrd. eurų investicijų iki 2030 m.

PAGRINDINIAI DARBAI:

- ✓ **Sukurtas „Investicijų greitkelis“** – procedūros iki 10 kartų greitesnės
- ✓ **Įteisintas investicijų sutarčių pratęsimas** dėl valstybės vėluojančių paslaugų
- ✓ **Sukurtas smulkaus ir vidutinio verslo ombudsmeno institutas**
- ✓ **Išlaisvintas eksportas** į trečiąsias šalis
- ✓ **Išmokos užsienio talentams** – neterminuotos
- ✓ **„Vyčio“ gynybos inovacijų bandymų centro steigimas**
- ✓ **Akcinių bendrovių įstatymas** – liberalesnė tvarka, mažiau biurokratijos
- ✓ **Viešųjų pirkimų įstatymo nauja redakcija**
- ✓ **Vieno karto termino pratęsimu taisyklė** valdžios institucijoms
- ✓ **Inicijuotas pramonės parkas Telšiuose**, suplanuotas Plungėje

KOMANDA

Lukas Savickas
Ekonomikos ir inovacijų ministras

Agila Barzdienė
Viceministrė

Atsakinga už smulkųjų ir vidutinį verslą, turizmo skatinimą, koordinuoja viešųjų pirkimų politiką bei Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų klausimus.

Viceministrė koordinuoja šių įstaigų veiklą: „Keliauk Lietuvoje“, CPO LT, Lietuvos parodų ir kongresų centro „Litexpo“.

Darius Indriūnas
Viceministras

Atsakingas už valstybės įmonių valdyseną, finansines priemones ir sankcijų politiką.

Viceministras koordinuoja šių įstaigų veiklą: Lietuvos standartizacijos departamento, UAB „Toksika“, Lietuvos metrologijos inspekcijos, VŠĮ Valdymo koordinavimo centro, Nacionalinio akreditacijos biuro.

Marius Stasiukaitis
Viceministras

Atsakingas už investicijų pritraukimą, inovacijas ir eksporto skatinimą.

Viceministras koordinuoja šių įstaigų veiklą: Inovacijų agentūros, Kano mokslo technologijų parko, Klaipėdos mokslo ir technologijų parko.

Eglė Radišauskienė
Kanclerė

Atsakinga už ministerijos struktūrinių padalinių veiklos, administracinės ūkinės veiklos koordinavimą ir kontrolę, strateginių planų rengimą ir įgyvendinimą, Vyriausybės pavedimų vykdymą, teisės aktų projektų derinimo procesą, ES investicijų koordinavimą ir geresnį reglamentavimą.

Karolis Vaitkevičius
Patarėjas

Atsakingas už viešuosius ryšius.

Fausta Roznytė
Patarėja

Atsakinga už socialinių inovacijų ir socialinio verslo plėtros projektus.

Silva Lengvinienė
Patarėja

Atsakinga už sidabrinės ekonomikos projektus.

Paulius Petrauskas
Patarėjas

Rūpinasi gynybos pramonės ir stambiosios pramonės klausimais.

Kotryna Butkienė
Patarėja

Atsakinga už ministro darbo organizavimą.